

ماجرای مذاکرات مهم هاشمی و صدراعظم آلمان در مورد تنش‌ها بین ایران و آمریکا-اسرائیل

موسویان نوشت: چنین روند همکاری‌های بین ایران و آلمان، موجب شد که بزرگترین تبادل انسانی بین حزب الله لبنان و اسرائیل در نیمه دهه ۱۹۹۰ انجام شد و امید تحولات بیشتر در مسیر صلح را بوجود آورد.

به گزارش سایت خبری پرسون، سید حسین موسویان در نشریه انگلیسی میدل‌ایست‌ای نوشت: حمله اسرائیل به سرکنسولگری ایران در دمشق موجب شهادت تعدادی از فرماندهان ارشد نظامی و تقابل نظامی ایران و اسرائیل شد. ایران در پاسخ به تجاوز اسرائیل، بزرگترین حمله موشکی و پهبادی به خاک اسرائیل بعد از جنگ ۱۹۶۷ اعراب و اسرائیل را انجام داد. اسرائیل اعلام کرده که علیرغم ریسکها، اقدام مقابله به مثل خواهد کرد. واقعیت این است که حدود یک دهه جنگ سایه اسرائیل و ایران بسمتی می‌رود که ممکن است وضعیت به یک جنگ علنی و کامل تبدیل شود. این میزان دشمنی بین دوطرف میتواند منجر به جنگ گسترده‌تر در خاورمیانه شود.

در ادامه این مطلب آمده است: منطقه و جهان با شش واقعیت مواجه است:

اول: منطقه خاورمیانه در چند دهه گذشته بخاطر بحران‌ها و جنگ‌ها دچار گسترش تروریسم، افراط گرایی، قومیت گرایی، فساد و نهایتا ظهور بازیگران غیر دولتی شده است. جنگ‌ها و بحران‌هایی همچون: بن بست مذاکرات پروسه صلح اسرائیل و فلسطین، حملات نظامی شوری و آمریکا به افغانستان، تقابلات نظامی اسرائیل با فلسطینی‌ها و لبنانی‌ها، حملات نظامی عراق به ایران و کویت؛ حملات نظامی آمریکا به عراق و افغانستان، حمله نظامی ناتو و برخی کشورهای عربی به لیبی و حمله نظامی عربستان به یمن.

دوم: خروج آمریکا از برجام، دشمنی‌های ایران و آمریکا و تقابلات منطقه‌ای آن‌ها را افزایش داد و اوضاع وخیم‌تر شد.

سوم: خاورمیانه بعد از اکتبر ۲۰۲۳ و جنگ اسرائیل و حماس درحادثترین شرایط نظامی-امنیتی-سیاسی قرار گرفته و خطر گسترش جنگ به کل منطقه بیش ازهرزمان جدی شده است. بیش از صد هزار نفر کشته، زخمی و اسیر گردیده و بیش از دو میلیون فلسطینی آواره شده اند.

چهارم: اسرائیل و ایران در چهار دهه گذشته در تقابل بوده، اما هیچکدام موفق به شکست قطعی دیگری نشده است. ناتو با تمام ظرفیت از اسرائیل حمایت کرده و خواهد کرد. از طرف دیگر، درجریان تجاوز عراق به ایران دردهه ۱۹۸۰، همه قدرت‌های جهانی و منطقه‌ای با تمام ظرفیت از صدام متجاوز حمایت کردند، اما ایران به تنهایی توانست از حاکمیت و تمامیت ارضی خود دفاع کند و بعد ازآن هم توان نظامی خود را بسیار بیشتر افزایش دهد. ادامه این تقابل برنده‌ای ندارد.

پنجم: نتانیاهو نخست وزیر اسرائیل بدنبال افزایش تنش و کشاندن آمریکا به جنگ علیه ایران است. حمله اسرائیل به سرکنسولگری ایران در راستای همین استراتژی بود.

ششم: خاورمیانه بخاطر بحران‌های متعدد در آستانه سقوط است و تحمل یک جنگ دیگر را ندارد. اجماع غالب بین المللی این است که جنگ بین اسرائیل و ایران، میتواند منجر به جنگ منطقه‌ای و یک فاجعه دیگری شود که هیچ برنده‌ای نخواهد داشت.

علیرغم چنین وضعیت تاسف انگیزی، قدرت‌های منطقه‌ای و جهانی بجای تلاش برای یک راه حل جامع به منظورتامین صلحی پایداردرمنطقه، بر راه حل‌های کوتاه مدت متمرکز هستند.

دردوره ماموریتیم به آلمان دردهه ۱۹۹۰، روابط ایران و آلمان یک دوره تعامل سازنده تجربه کرد که نتایجی منطقه‌ای و بین المللی داشت. در آن مقطع دو کشوربه موازات توسعه روابط دوجانبه، درمورد بسته بزرگتری گفتگو کردند که شامل:

(۱) میانجیگری صدراعظم آلمان برای رفع خصومت‌های آمریکا و اسرائیل با ایران،

(۲) تشکیل گروه‌های کاری مشترک بین ایران و غرب در چهار موضوع مهم مورد اختلاف یعنی سلاح‌های کشتار جمعی، تروریسم، حقوق بشر و پروسه صلح و

(۳) ایجاد یک سیستم همکاری و امنیت جمعی در حوزه خلیج فارس بین ایران، عراق، عربستان و سایر کشورهای عربی خلیج فارس.

اگرآمریکا در آن مقطع با این بسته کلان همراهی کرده بود، امروز شرایط منطقه و روابط ایران و غرب متفاوت بود.

همانطور که در کتاب "ایران و اروپا؛ فرصت‌ها و چالش‌ها" تشریح کرده ام، گفتگوهای صدراعظم کهل و رئیس جمهور هاشمی رفسنجانی موجب شد که

سفرها و همکاری‌های متقابل سیاسی-اقتصادی-پارلمانی-فرهنگی و همکاری‌های اقتصادی ایران با آلمان گسترش چشمگیری یافت، آلمان در نشست‌های ناتو و گروه کشورهای صنعتی غرب (جی ۷) با سیاست آمریکا برای تحریم و فشار ایران مخالفت کرد و بیشترین اعتبارات بانکی و بیمه‌ای جهان را در اختیار ایران گذاشت تا تهران بتواند پروسه بازسازی خرابی‌های جنگ را تسریع کند.

چنین روند همکاری‌های بین ایران و آلمان، موجب شد که بزرگترین تبادل انسانی بین حزب الله لبنان و اسرائیل در نیمه دهه ۱۹۹۰ انجام شد و امید تحولات بیشتر در مسیر صلح را بوجود آورد. روزنامه آپریش تایمز نوشت: "در یک تبادل پیچیده و بعد از ماه‌ها مذاکره اشمید باور وزیر مشاور صدراعظم آلمان با تهران، دمشق، بیروت و تل آویو؛ مبادله انسانی بزرگ صورت گرفت و جنازه دو سرباز اسرائیلی و ۱۷ اسیر آنتوان لحد با ۴۵ اسیر و ۱۴۱ جنازه مبارزین لبنان و حزب الله تبادل شد".

بعد از این تبادل با مقامات آلمانی گفتگوهایی برای خاتمه بخشیدن به تقابلات نظامی اسرائیل و حزب الله لبنان داشتیم بر این اساس که:

(۱) اسرائیل نیروی نظامی خود را از جنوب لبنان خارج و به حاکمیت و تمامیت ارضی لبنان احترام بگذارد، و متقابلاً

(۲) حزب الله هم از حمله نظامی به شمال اسرائیل خوداری کند.

مقامات ایران و لبنان و اسرائیل نسبت به این ایده نظر مثبت داشتند. اما نهایتاً این تلاش‌ها و ابتکارات شکست خورد، چون آمریکا با دو ایده کلیدی ابتکار مشترک ایران و آلمان یعنی:

(۱) ایجاد سیستم همکاری و امنیت در خلیج فارس، و

(۲) تشکیل گروه‌های کاری مشترک ایران و غرب برای گفتگو در مورد سلاح‌های کشتار جمعی، تروریسم، پروسه صلح و حقوق بشر مخالفت کرد.

اما این سابقه تاریخی میتواند مورد استفاده قرار گیرد. بدیهی است که گفتگوهای مستقیم ایران و آمریکا، پایان بخشیدن به جنگ غزه، ابتکاری برای آتش بس بین اسرائیل و ایران و گفتگوهای هشت کشور حاشیه خلیج فارس برای ایجاد یک مکانیزم همکاری جمعی؛ نیازهای اساسی برای حصول یک بسته توافق کلان و جامع جهت صلح و ثبات و امنیت پایدار در خاورمیانه خواهد بود.

خاورمیانه خسته و مجروح و در آستانه سقوط است. تمام توافقات کوتاه مدت و موقتی در چند دهه گذشته به شکست انجامیده است. زمان یک گفتگوی کلان منطقه‌ای و بین المللی برای ایجاد صلحی پایدار در خاورمیانه فرا رسیده است. چنین امر مهمی نیازمند جسارت و شجاعت رهبران قدرت‌های منطقه‌ای و جهانی است.